

28.3.2014

Valtiovarainministeriö

Lausuntopyyntö VM064:01/2012

LAUSUNTO SELVITYSMIEHEN LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI VALTIONOSUUSJÄRJESTELMÄN UUDISTAMISESTA

Valtiovarainministeriö on viitekohdassa mainitulla kirjeellään pyytänyt mm. kunnanhallitusten lausuntoa selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta.

Auran kunnanhallitus ilmoittaa lausuntonaan seuraavaa:

Auran kunta katsoo, että järjestelmän rakenteen ja kriteerien osalta uudistusesitys on pääosiltaan onnistunut ja toteuttamiskelpoinen. Esitys lisää valtionosuusjärjestelmän selkeyttä, yksinkertaistaa järjestelmää sekä poistaa päällekkäisiä ja vanhentuneita määräytymisperusteita. Säännöllinen kustannustenjaon tarkistus ja viimeisimpien tilastojen käyttö parantavat valtionosuusjärjestelmän kohdentuvuutta ja sitä kautta oikeudenmukaisuutta.

Ikärakenteen painoarvon vähentäminen ja sairastavuuden vaikutuksen lisääminen on uudistuksen merkittävin asia. Uudistettu sairastavuuskerroin on parannus nykyiseen verrattuna, mutta huomioon otettavien sairauksien määrä voisi olla kattavampi. Ikärakenteen osalta ehdotuksessa vanhempien ikäluokkien painoarvoa lasketaan ja nuorten ikäryhmien nostetaan. Tehtyä muutosta voidaan pitää kuntien kulurakenteen näkökulmasta perusteltuna.

Järjestelmän uudeksi kriteeriksi esitetään koulutustaustaa. Suuri ilman tutkintoa olevien osuus kunnassa nostaa valtionosuuden määrää. Tehtyjen tutkimusten valossa koulutustaustakriteerin käyttöönotto on perusteltua. Uudessa järjestelmässä vieraskielisyyden painoarvoa lisätään merkittävästi. Kriteerillä pyritään ottamaan huomioon nykyistä paremmin maahanmuuttajien kunnille aiheuttamat kustannukset. Kriteeriä voidaan pitää perusteltuna, mutta painoarvoa on kasvatettu liikaa.

Lisäosiin on uudeksi kriteeriksi nostettu työpaikkaomavaraisuus. Tällä pyritään kuntia kannustamaan aiempaa aktiivisempaan elinkeinopolitiikkaan. Järjestelmän kannustavuuden kasvattaminen on hyväksyttävä, mutta kyseinen kriteeri on joltain osin ongelmallinen. Kun aktiivisen elinkeinopolitiikan kan-

nustimena ovat jo työpaikat ja verotulot, on vaikea nähdä työpaikkaomavaraisuuden merkitystä osana valtionosuusjärjestelmää.

Verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen muutosta ja siihen liittyvää kannustavuuden lisäystä voidaan pitää hyväksyttävänä muutoksen suuntana. Esityksen mukaan voimalaitosten kiinteistöverojen laskennallisesta tuotosta otetaan puolet huomioon tasausta laskettaessa. Kiinteistövero poistettiin kokonaan tasauksesta vuoden 2012 alusta lukien. Poisto tasauksesta oli vastoin järjestelmän peruseriaatteita. Auran kunta katsoo, että laskennallisiin verotuloihin perustuvassa valtionosuuksien tasauksessa käytettävän veropohjan on oltava mahdollisimman laaja ja esittää kiinteistöveron palauttamista tasausjärjestelmään.

Auran kunta pitää tärkeänä, että uudistuksessa edetään aikataulun mukaisesti. Kunnilla tulee olla tiedossa uudistuksen vaikutukset riittävän ajoissa kuntien valmistautuessa vuoden 2015 talousarvion laadintaan.

AURAN KUNNANHALLITUS

Mika Joki
kunnanjohtaja

Tuula Vairinen
hallintojohtaja